

HAZİRAN 2025 130 TL

ŞALOM

Dergi

156. SAYI

**SEBASTIAO
SALGADO**

*Hayatı belgeleyen
fotoğraf sanatçısı*

**MÜTEVAZI
PEPE**

**CANNES FİLM
FESTİVALİ
geride kaldı**

KELTLER
*Tarihe derin
izler bırakan
bir kavim*

Meteora
**Göklerde asılı
manastırlar**

ZARAFET VE İLHAMIN İZİNDE

Rakel Alhale

AVRUPA
*karanlıkla
sındı*

Geçtiğimiz ay birkaç günlüğüne Yunanistan'da, Atina'daydım. Elbette soluğu Akropolis'te aldım. Başkentin bu sembol anıtının mermer basamaklarını çıkarken, güneşin yaktığı taşların üstünde tarihin ayak izlerini aradım. Şehrin modern sokaklarından yükseliş Parthenon'un önüne vardığımda, buranın sadece bir harabe olmadığını hissettim. Demokrasi, felsefe ve düşüncenin doğduğu bu tepede, âdeta Platon'un gölgesi elan dolaşiyor gibiydi.

Akropolis, kentin yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda zihinsel zirvesiydi. "Altın Çağ" olarak da bilinen Perikles döneminde (M.Ö. 5. yüzyıl ortaları) burada şekillenen Atina demokrasi, halkın kendini yönetme iddiasının en eski örneklerinden biriydi. Halk meclisi, kurayla görev dağıtımı, günlük yevmiye uygulaması, sanat ve mimarlıkta gelişmelere olanak sağlanmasıyla belki günümüzün demokrasi anlayışından farklı olsa da... (Kadınlar, köleler ve yabancılar oy kullanamıyor-du.) Ama yine de yurttaşların doğrudan yönetime katıldığı bir sistem olarak, o dönem için devrim niteliğindeydi. Platon'un bakış açısı farklıydı: Antik Yunan filozof, demokrasiyi ideal bir yönetim biçimi olarak görmez. Ona göre demokrasi, halkın doğrudan yönetime katıldığı ve herkesin eşit söz hakkına sahip olduğu bir sistemdir; ancak bu eşitlik anlayışı, liyakatin göz ardı edilmesine neden olur. Platon, *Politeia* ("Devlet") adlı eserinde, demokrasi, özgürlük adına disiplinin kaybolduğu, bireylerin arzularına göre hareket ettiği ve sonuçta kaosa yol açtığı bir rejim olduğunu savunur. Ona göre demokrasi, zamanla halkın güçlü bir lider arayışına girmesiyle tiranlığa dönüşebilir. Halkın tutkuları ve arzuları yöneticileri belirliyor-se, bu kaçınılmaz olarak popülizme ve kargaşaya yol açardı. Akropolis'in gölgesinde düşündüğümde, Platon'un endişelerinin zaman aşımına uğramadığını fark ettim. Günümüzde de demokrasi, halkın iradesiyle şekillenirken,

bilgi ve bilgelik arasında bir gerilim yaşıyor. Demokrasi, zayıf noktalarından biri, çoğunluğun duygularına ve yanlışlarına yenik düşme ihtimali. Platon'un eleştirisi, çağdaş demokrasilerde de yankılanıyor. Halkın çıkarlarını gerçekten düşünen liderler mi seçiliyor, yoksa en etkileyici konuşanlar mı? Platon'un önerdiği filozof-krallık, pratikte uygulanması zor bir ideal olabilir, ancak demokrasiye yönelik eleştirisi hâlâ geçerliliğini koruyor.

Akropolis'ten aşağı inerken, Platon'un öğrencisi Aristoteles'i düşündüm. O, hocasının aksine demokrasiyi tamamen reddetmemiş, dengeli bir yönetim biçimi önermişti. Aristoteles, demokrasiyi Platon kadar sert eleştirmez ama yine de onu ideal yönetim biçimi olarak görmez. Aristoteles'e göre eşit ve hür yurttaşlık esasına dayanan "politeia" (karma anayasa ya da iyi bir cumhuriyet), demokrasi, hukuk ile sınırlandırılmış mutedil bir siyasal rejim türüdür.

"Politika" adlı eserinde yönetim biçimlerini "çoğunluğun yararına olanlar" ve "yönetenlerin yararına olanlar" şeklinde sınıflandırır.

Yani Aristoteles'e göre demokrasi, halkın doğrudan yönetimde olduğu ama ortak iyiden çok, kendi çıkarını gözettiği bir sistemdir. Yine de bu sistemin tamamen kötü olduğunu söylemez; iyi düzenlenmiş bir demokrasi, kötü bir oligarşiden daha iyidir der. Aristoteles için denge, ölçülülük ve orta sınıfın egemenliği idealdir. Platon, demokrasiyi ideal bir yönetim biçimi olarak görmez. Ona göre demokrasi, halkın doğrudan yönetime katıldığı ve herkesin eşit söz hakkına sahip olduğu bir sistem olsa da bu eşitlik anlayışı, liyakatin göz ardı edilmesine neden olur. Bu yüzden Platon, filozofların yönettiği bilgelige dayalı bir ideal devlet modelini savunur. Belki de günümüzde en büyük mesele dengeyi bulmak: Halkın iradesini korurken, bilgisizliğin ve demagojinin önüne nasıl geçileceği. Atina'nın rüzgânı yüzüme çarparken, Akropolis'in sessiz taşları arasından bir soru yankılanıyordu: Demokrasi, filozofların hayal kırıklığı mı, yoksa insanlığın en büyük umudu mu?

Suzan Nana Tarablus

ÇİZGİ DIŞI

İRVIN MANDEL

Dergi

ŞALOM

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş. adına

İmtiyaz Sahibi

Silven Silvyo Ovadya

Genel Yayın Yönetmeni

Suzan Nana Tarabulus

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Verda Gümüşgerdan

Editör: Gila Erbeş

Yazarlar: Ester Almek, Viktor Apalaçi,

Yakup Barokas, Neşe Binark,

Beki S. Demarküz, Evren Hergül, Ceki Kazmir,

Nermin Ketenci, Moris Levi, Nazmiye Önder,

Betül Özberk, Feride Petilon, Miryam Şulam,

Dr. Ömür Tanyel, Elena K. Uygan,

Sara Yanarocak, Aylin Yengin

Çizer: İrvn Mandel

Reklam Koordinatörü: Edna Sarfati

Reklam Direktörü: Roza Kutiel

Reklam Pazarlama Uzmanı: Özgün Levi

Görsel Yönetmenler

Bella Parlakşimşek

Kapak Fotoğrafı: Metin Ovadiya

Yönetim Yeri / Abonman

Meşrutiyet Mah. Halaskargazi Cad. Maya Apt.

No:94 D: 20-21-22 Osmanbey ŞİŞLİ / İstanbul

T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44 F: (0212) 231 92 83

Basıldığı Yer

Kültür Sanat Basımevi Litros Yolu 2.Matbaacılar

Sit. ZB7-ZB11 Zeytinburnu / İstanbul

T: 0212 674 00 21-29-46 www.kulturbasim.com

Yayın Türü Yaygın - Süreli

SEÇKİN KİTAPÇILARDA SATILMAKTADIR.

<http://dergi.salom.com.tr/>

Gergedan Kitabevi

Bağdat Cad. No:268/A Cadebostan-İstanbul
(0216) 350 27 66

Remzi Kitabevi Akmerkez

Akmerkez E 3 Blok Etiler-İstanbul (0212) 282 25 75

Remzi Kitabevi Rumeli

Rumeli Cad. No:44 Şişli-İstanbul (0212) 234 54 75

Büyükkada Kitapçısı

İskele Girişi No:2 Büyükkada-İstanbul
(0216) 382 60 25

ŞALOM GAZETESİ ABONELERİNE ÜCRETSİZDİR

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

İçindekiler

6 KAPAK HİKÂYESİ Betül Özberk

Zarafet ve ilhamın izinde:

Rakel Alhale

12 SÖYLEŞİ Feride Petilon

Lojistik... Viyana... Rafi Papo

16 SÖYLEŞİ Yakup Barokas

SİNEMATEK'in duayeni

Jak Şalom

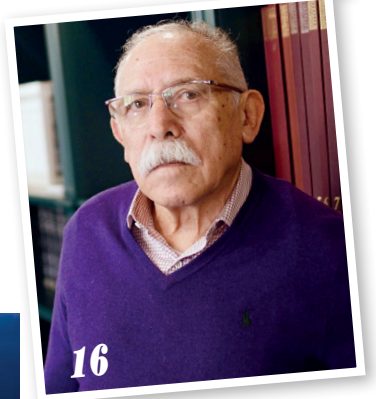
20 VEDA Suzan Nana Tarabulus

Ünlü fotoğrafçı Sebastião

Salgado 81 yaşında vefat etti

24 PORTRE Nermin Ketenci

Mütevazı biri: Pepe

28 ARAŞTIRMA

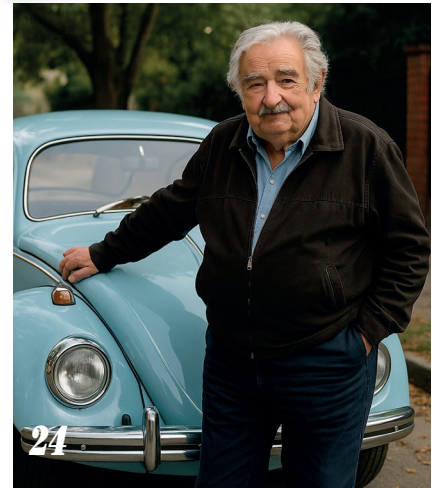
Elena Kovaçi Uygan

Avrupa karanlıkla sınıandı

32 EZOTERİZM

Beki Sallacan Demarküz

Babil Kulesi

36 KÜLTÜR Ceki Kazmir – Keltler

52 GEZGİN

Suzan Nana Tarabulus
Meteora'ya yolculuk

48 SANAT Ester Almelek

Banksy'nin Dünyası

58 İNCELEME Feride Petilon

7 Kıta 7 Kıyafet

62 SINEMA Viktor Apalaçi

Cannes Film Festivali geride kaldı

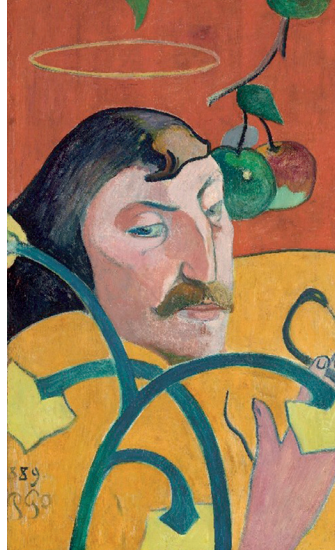

66 SİNE / YORUM Neşe Binark

Sinemanın dahi çocuğu;
“Steven Spielberg”

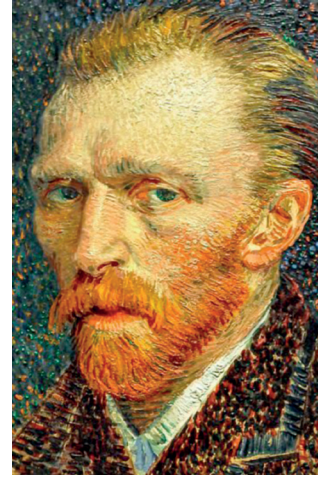
40 YORUM Moris Levi

“Ben görebilmek için
gözlerimi kapatırım...”

44 İNCELEME

Sara Yanarocak
Vincent Van Gogh
hakkında pek de
bilinmeyenler

69 YEMEK SÖZLÜĞÜ

Evren Hergül
Provence'tan
Walt Disney'e
Ratatouille

54 GEZİ Nazmiye Önder

Tayland'ın incileri

70 YORUM Dr. Ömür Tanyel

TikTok çağıyla yeniden
keşfedilen ve
çeşitlenen tatlı;
Künefe

15 HAZİRAN

72 AJANDA'M

Aylin Yengin
Yaşasın yaz geldi!